

Regeringskansliets

Diarienummer N2018/04684/BB

2018-12-14

Näringsdepartementet

n.remissvar@regeringskansliet.se

helene.lassi@regeringskansliet.se

Kontaktperson Smart Built Environment

Kristina Gabrielli, telefon 0702-595657

Mail: kristina.gabrielli@iqs.se

Smart Built Environment svar på remiss

Det Strategiska Innovationsprogrammet (SIP) Smart Built Environment lämnar härmed remissvar på missiv N2018/04684/BB angående:

- Boverkets rapport 2018:22 dokumentationssystem för byggprodukter
- Boverkets rapport 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader
- Delbetänkandet SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial

Om oss

Smart Built Environment är ett strategiskt innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn kan bidra till Sveriges resa mot att bli ett globalt föregångsland som realiserar de nya möjligheter som digitaliseringen för med sig. Programmet, som nyligen beviljats bidrag för kommande treårsperiod, stöttar sektorn gemensamma digitaliseringsarbete, genom forskning, utveckling och innovation. Hållbart samhällsbyggande och maximal brukarnytta genom effektiv informationshantering och industriella processer med digitaliseringen som drivkrafter. Programmet har närmare 70 organisationer som parter, och därutöver är minst lika många engagerade i de närmare 80 projekt som pågår inom programmet.

Generell synpunkt

De tre förslagen på reglering bör samordnas, då de innehåller delar som kompletterar varandra.

Boverkets rapport 2018:22 - Dokumentationssystem för byggprodukter

Sammanfattning och slutsats

Smart Built Environment är positiv till att ett nationellt system för dokumentation av byggprodukter i byggnadsverk införs. Detta skulle medföra att information om byggprodukter finns tillgängligt, vilket utgör en grundförutsättning för framtida spårbarhet. För att ett sådant system ska bli effektivt och bidra till en hållbar utveckling i samhällsbyggnadssektorn bör våra synpunkter nedan beaktas i det fortsatta arbetet.

Smart Built Environment förordar därför alternativ "B" under rubriken "i Boverkets rapport 2018:22.

"Regeringen driver först frågan inom EU om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter. Sverige inför regler i ett första steg motsvarande detta förslag vid en tidpunkt då Sverige med rimlig säkerhet kan bedöma att det kommer bli möjligt att ställa krav på att tillverkare av byggprodukter ska redovisa kemiskt innehåll i sina produkter"

Detaljerade synpunkter

- Smart Built Environment understryker vikten av att produkter förses med någon form av **artikelidentitet**, som förslaget anger. För att nå full effekt är det önskvärt att lagstiftaren fastslår hur artikelidentiteten utformas, vilket dock ej är möjligt pga CPR (Byggproduktförordningen). Smart Built Environment uppfattar detta som att lagstiftningen inom EU inte följer den tekniska utvecklingen, som nu möjliggör hanteringen av digital information mellan databaser. Såväl branschen som myndigheter bör driva frågan om ändring av gällande EU-lagstiftning, inom ramen för EU samarbetet.
- Förslaget anger att viss information ska anges som fritext. Kopplat till utvecklingen av digitala format och verktyg inom samhällsbyggnadssektorn är det önskvärt att lagstiftaren ställer krav på att informationen ska vara i ett format som innebär att både indata och utdata är **digitalt läsbart**. Detta underlättar framför allt den framtida användningen av information vid förvaltning, om och tillbyggnad samt eventuell framtida rivning.
- Förutsättningen för att över tid samt kvalitetssäkrat hantera digital information (byggvarudata) är **gemensamt överenskomna identiteter**. Inte bara på specifika byggprodukten (artikel), utan också på samtliga förekommande värden och dokument kopplade till den. Branschen har enats om att den standard som fortsättningsvis ska användas är GTIN för en byggprodukt från vaggan till graven. Skälet till detta baseras på att en byggprodukts samlade information samt transaktionshistorik, i allt större grad numera, lagras i ett stort antal databaser. Om kommunikation mellan dem, i vissa fall i realtid, skall fungera krävs gemensamt överenskomna identiteter.

- **Begreppet "Identifikationskod" bör förtydligas** enligt synpunkter ovan. Här kan tillföras att det arbete som sker inom CEN/TC 442 och som bland annat syftar till att definiera olika typer av egenskaper, som skall berika en byggprodukt, på samma sätt som ovan leder det i bevis att unika identiteter är en förutsättning för ett digitalt utbyte av byggprodukters data mellan databaser.
- **Kemiskt innehåll behöver deklarerars.** Nya kandidatämnen tillkommer över tid, därför är det viktigt med att deklarerat kemiskt innehåll för att kunna bedöma en produkts lämplighet idag samt att kunna identifiera produkter med ämnen som klassas som miljö- och hälsofarliga i framtiden. Säkerhetsdatablad (SDB) är inte tillräckligt, samt att kravet på SDB endast omfattar kemiska produkter. Även här bör Sverige driva frågan om innehållsdeklaration i byggprodukter inom ramen för EU-samarbetet.
- Smart Built environment anser att **även apparater, styr- och reglerutrustning, övrig elektronik samt kabel ska inkluderas i kravet.** Dessa produkter innehåller ofta ämnen som är eller kan vara farliga för människa och miljö.
- Certifieringssystemen för byggnader ställer krav på att loggbok förs för specificerade varugrupper. Kraven i en kommande lagstiftning bör vara **tydliga på vilka varugrupper som omfattas** och harmonisera med kraven i certifieringssystemen. Det behöver också förtydligas om det gäller alla produkter, tex skruv, spik, najtråd, infästningar m.m.
- Smart Built Environment är positiv till en areagräns för krav på loggbok. Dock så bör alla nya byggnader som brukas som skolor och förskolor omfattas oavsett area. Det bör även förtydligas hur areakravet ska tolkas om det ingår flera byggnader med samma funktion på en fastighet. Ska de räknas var för sig eller sammanlagt?

Boverkets rapport 2018:23 - Klimatdeklaration av byggnader

Sammanfattning och slutsats

Smart Built Environment är positiv till lagförslaget om en Klimatdeklaration för byggnader. Detta bidrar troligen positivt till en hållbar utvecklings av samhällsbyggandet, samt till en ökad medvetenhet och kunskap om byggnaders klimatpåverkan.

Smart Built Environment anser att införandet av krav på klimatdeklaration för byggnader kräver en betydande grad av digitalisering inom sektorn, för att det inte ska medföra en stor ökad administrativ arbetsinsats. Det tydliggör också behovet av identifikation av artiklar/produkter och tillhörande egenskaper kopplat till klimatpåverkan, och att denna information måste göras tillgänglig digitalt maskinläsbart. Sektorn arbetare med detta bland annat inom det strategiska innovationsprogrammet Smart Built Environment.

Detaljerade synpunkter

- Hela livscykeln bör ingå i en klimatdeklaration. De fullständiga livscykelanalyser som genomförts på hela byggnader idag, visar att en stor del av klimatpåverkan uppkommer även under B- och C-skedet.
- Det är önskvärt med en tydligare målbeskrivning och plan för hur kravställandet ska utvecklas till att bli ett effektivt styrmedel mot minskad klimatpåverkan från byggnader ur ett livscykelperspektiv. Planen bör också omfatta vilket stöd och vägledning som berörda aktörer behöver.
- Utvecklingen behöver ske i betydligt snabbare takt än den som indikeras i rapporten. Detta ser Smart Built Environment som fullt möjligt med tanke på de initiativ som pågår i sektorn, t ex inom de strategiska innovationsprogrammen och färdplanarbetet, där målsättningen är att minska klimatutsläpp med 50% till 2030 (om ca 11 år) samt att vara klimatneutrala till 2045.
- Det är önskvärt att en klimatdeklaration upprättas i två steg. Dels en beräkning som baseras på de handlingar som ligger till grund för bygglov, dels en som visar resultatet efter uppförandet ("As Built"), för att redovisa vad som verkligen uppnåtts.

SOU 2018:51 – Resurseffektiv användning av byggmaterial

Sammanfattning och slutsats

Smart Built Environment ställer sig positiva till förslagen i delbetänkandet. De slutsatser och rekommendationer som rapporten innehåller ligger helt i linje med arbetet inom Smart Built Environment att digitalisera hela samhällsbyggnadsprocessen. Obrutna informationskedjor där informationen endast behöver skapas en gång är grundläggande för framtida spårbarhet. Information om kemiskt innehåll i byggmaterial måste finnas för ett aktivt produktval idag och att kunna identifiera ämnen som i framtiden visar sig vara hälso- och miljöfarliga för att på ett effektivt sätt återanvända och återvinna byggmaterial.

Smart Built Environment ser ett stort behov av att Sverige inom ramen för EU-samarbetet driver frågor som främjar utvecklingen av ett standardiserat gemensamt format för produktinformation, såväl som krav på innehållsdeklaration.

Detaljerade synpunkter

- Att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen och använda ett standardiserat gemensamt format för produktinformation är oerhört viktigt för att kunna följa byggprodukter från vaggan till graven.
- För att på ett effektivt sätt kunna utföra produktval och för att öka återanvändning och återvinning behövs en tydligare beskrivning av kemiskt innehåll i byggprodukter. Det ger också möjlighet att sortera bort miljö- och hälsofarliga ämnen från kretsloppet, det ger också möjlighet att i framtiden identifiera produkter som innehåller ämnen som visar sig vara oönskade i byggnader och infrastruktur.
- Sverige ligger långt framme när det gäller frivilliga system och varudeklarationer (eBVD, EPD). I dagsläget hindras en fortsatt snabb utveckling av EU:s regelverk. Byggmaterialmarknaden är global, vilket innebär att det är av stor vikt att driva på frågor avseende gemensamt överenskomna standarder för digital information om produkter inom EU. Sverige bör även driva på utveckling av krav på innehållsförteckning för byggmaterial.
- Smart Built Environment ser det som viktigt att samordna vidare arbete med det arbete som redan pågår inom sektorn, såväl utredningar som innovationstävlingar samt färdplanarbetet. Innehållsdeklaration utgör en viktigt grundförutsättning för en resurseffektiv användning av byggmaterial, dock finns flera aspekter som bör beaktas för att uppnå detta.

Stockholm 2018-12-14

Kristina Gabrielli, tf Programchef Smart Built Environment